

Οι αποκλίνουσες τύχες των περιφερειών της Ευρώπης

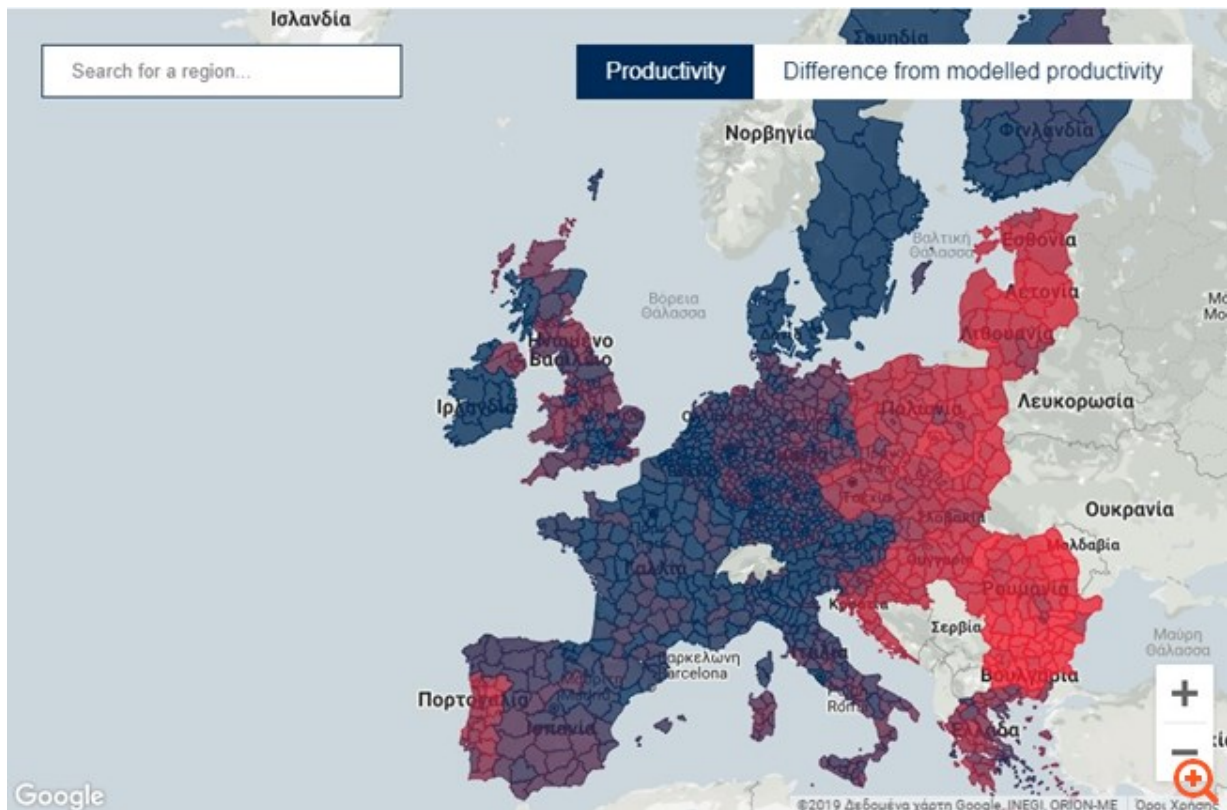
10/Μαΐ/2019 08:26

Των **Christian Odendahl, John Springford, Scott Johnson, Jamie Murray**

Πολύμελάνι έχει χυθεί για τις οικονομικές αιτίες των πολιτικών προβλημάτων της ΕΕ. Πολλά καταδεικνύουν υψηλά επίπεδα εισοδηματικής ανισότητας, καθώς και την οικονομική κρίση και την κρίση του ευρώ. Λιγότεροι έχουν εξετάσει πώς οι διαρθρωτικές οικονομικές αλλαγές έχουν οδηγήσει σε περιφερειακή απόκλιση -με κερδοφόρες εταιρείες και άτομα με υψηλή ειδικευση, να μαζεύονται σε επιτυχημένες πόλεις, αφήνοντας πίσω τους, τις λιγότερο επιτυχημένες περιοχές.

Οχάρτης παρακάτω απεικονίζει τα ελαττώματα της οικονομίας. Δείχνει την περιφερειακή παραγωγικότητα, όπως μετριέται με βάση την οικονομική απόδοση ανά εργαζόμενο: όσο πιο βαθύ είναι το μπλε χρώμα, τόσο υψηλότερη είναι η παραγωγικότητα της περιοχής ως ποσοστό επί του μέσου όρου της ΕΕ, ενώ όσο πιο βαθύ είναι το κόκκινο χρώμα, τόσο χαμηλότερη. Δείχνει ότι πολλές περιοχές σε πιο πλούσιες χώρες είναι πολύ λιγότερο παραγωγικές από το μέσο ευρωπαϊκό όρο, και κάποιες περιοχές σε φτωχότερες χώρες είναι πιο παραγωγικές από το μέσο όρο. Πολλές περιοχές του Ηνωμένου Βασιλείου έχουν την ίδια παραγωγικότητα με κάποιες της Ελλάδας. Και οι δύο χώρες έχουν πληγεί σημαντικά από την κρίση.

Μέσω μιας άσκησης, έχουμε επίσης εκτιμήσει πόσο παραγωγική θα "πρέπει" να είναι μία περιοχή, δεδομένης της ηλικίας του πληθυσμού της, πόσοι από τους κατοίκους της έχουν αποφοιτήσει από το σχολείο, πόσο κοντά γεωγραφικά βρίσκεται η περιοχή στον οικονομικό πυρήνα της ΕΕ ή στη χώρα της περιοχής, και πόσο πυκνοκατοικημένη είναι. Σύμφωνα με το μοντέλο μας, η ευρωπαϊκή περιοχή με την χειρότερη επίδοση είναι το Βερολίνο: είναι αγαπημένος προορισμός για τους νέους αποφοίτους, ωστόσο δεν το έχει μεταφράσει ακόμη αυτό σε υψηλότερα επίπεδα παραγωγικότητας που παρατηρούνται στις περισσότερες πρωτεύουσες της Ευρώπης. Πολλά αστικά κέντρα και μικρές πόλεις, δεν είναι σε πολύ καλύτερη κατάσταση: πολλοί δεν έχουν βρει τη θέση τους σε μια οικονομία που κυριαρχείται όλο και περισσότερο από τον τομέα των υπηρεσιών.

(δείτε [ΕΔΩ](#) τον διαδραστικό χάρτη)

Τις τελευταίες τέσσερις δεκαετίες, η Ευρώπη έχει δει περιοχές της, αγροτικές περιφέρειες, πόλεις και μικρότερες πόλεις, να έχουν διαφορετική μοίρα. Αλλά το πολυσυζητημένο "αγροτικό-αστικό χάσμα" είναι πολύ απλό, και δεν ταιριάζει στα δεδομένα. Ούτε η οικονομική ολοκλήρωση στην ΕΕ έχει οδηγήσει σε μεγαλύτερες αποκλίσεις ανά τις περιοχές, κατά μέσο όρο. Η αύξηση της βιομηχανικής παραγωγής ήταν μεγαλύτερη στην εξοχή και σε πόλεις της Δυτικής Ευρώπης, και διασκορπίστηκε ομοιόμορφα στις περιοχές της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης. Αλλά οι υπηρεσίες υψηλής αξίας είναι περισσότερο συγκεντρωμένες σε επιτυχημένες πόλεις στη Δύση, ιδιαίτερα μετά από την χρηματοπιστωτική κρίση.

Στη δεκαετία του 1980 και του 1990, τα βιομηχανικά κέντρα όπως το Ruhr Area στη Γερμανία, υπέστη μια σχετική -και σε κάποιες περιπτώσεις, απόλυτη- μείωση της βιομηχανικής παραγωγής. Οι μεγαλύτερες πόλεις και περιοχές κοντά σε αυτά, συχνά πρωτεύουσες όπως το Παρίσι ή το Λονδίνο, ήταν σε θέση να αντικαταστήσουν τη μείωση της βιομηχανικής παραγωγής με υπηρεσίες υψηλής αξίας, ιδιαίτερα υπηρεσίες όπως τα χρηματοπιστωτικά, την τεχνολογία, τον πολιτισμό και τη διαφήμιση, και σε κάποιες περιπτώσεις όπως το Μόναχο, επίσης με υψηλής τεχνολογίας μεταποιήσεις.

Η αυξημένη συγκέντρωση των υπηρεσιών μπορεί επίσης να γίνει ορατή στα στοιχεία των εταιρικών κερδών. Οι εκτιμήσεις του Bloomberg Economics δείχνουν ότι η συγκέντρωση των κερδών στις μεγάλες επιχειρήσεις, δεν οφείλεται στο μέγεθος ή στη δύναμη της αγοράς, αλλά περισσότερο στον κλάδο στον οποίο δραστηριοποιούνται οι επιχειρήσεις. Η τεχνολογία, η υγειονομική περίθαλψη, και οι επικοινωνίες, είναι οι κλάδοι στην Ευρώπη με την μεγαλύτερη απόκλιση στα κέρδη, μεταξύ των κορυφαίων και των μεσαίων επιχειρήσεων.

Η πιο σημαντική ερώτηση είναι : τι καθιστά επιτυχημένη μια περιοχή; Με μια νέα ανάλυση, δείχνουν ότι τα υψηλά επίπεδα παραγωγικότητας στις περιφέρειες συνδέονται με τρεις παράγοντες: είναι μέρος -ή γεωγραφικά κοντά- επιτυχημένων πόλεων, ένα μεγάλο μέρος του εργατικού δυναμικού έχει υψηλή μόρφωση, και οι πληθυσμοί τους είναι νεότεροι. Η συσχέτιση υψηλού ποσοστού αποφοίτων με τα επίπεδα παραγωγικότητας, επίσης αυξάνεται με τον καιρό. Αυτό με τη σειρά του θα ενθαρρύνει περισσότερους νέους απόφοιτους να μετακινηθούν σε μέρη που είναι ήδη επιτυχημένα.

Αυτόδημιουργεί ένα δίλημμα για τους φορείς χάραξης πολιτικής της Ευρώπης. Θα πρέπει να επιχειρήσουν να επενδύσουν σε περιοχές που βρίσκονται σε σχετική παρακμή, να προσπαθήσουν να ανακόψουν την εκροή ατόμων με υψηλή ειδίκευση και να αντιμετωπίσουν την οργή όσων "έμειναν πίσω"; Ή θα πρέπει να επενδύσουν περισσότερο σε δεξιότητες, σε στέγαση και σε μεταφορές, για να καταστήσουν πιο εύκολη την μετακίνηση των ανθρώπων σε επιτυχημένες πόλεις; Ενώ το τελευταίο θα μπορούσε να οδηγήσει σε μεγάλα κέρδη παραγωγικότητας, κινδυνεύει να κάνει πιο έντονα τα πολιτικά ελαττώματα της Ευρώπης.

Αυτότο paper είναι το πρώτο ενός μεγάλου νέου project του CER, "Μεγαλώνοντας μαζί: το σχέδιο Angelopoulos για το μέλλον της ευρωπαϊκής οικονομίας". Σε μελλοντικά papers, θα εξετάσουμε πώς οι τεχνολογικές αλλαγές και η παγκοσμιοποίηση μπορούν να επηρεάσουν την ανάπτυξη και την ανισότητα στα κράτη-μέλη και στις περιφέρειες της ΕΕ, και εάν αυτές οι αλλαγές θα τείνουν να επιδεινώσουν ή να μετριάσουν τις πολιτικές εντάσεις στην Ευρώπη.

Μπορείτε να δείτε το κείμενο εδώ: <https://www.cer.eu/publications/archive/policy-brief/2019/big-european-sort-diverging-fortunes-europes-regions>

[Διαβάστε το άρθρο στο Capital.gr](#)